

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 269/2013-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 2. júla 2013 predbežne prerokoval sťažnosť E. D., t. č. v Ústave na výkon trestu odňatia slobody L., zastúpeného advokátom JUDr. J. G., Advokátska kancelária, T., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, na osobnú slobodu podľa čl. 8 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Nitre a jeho uznesením z 20. septembra 2011 v konaní vedenom pod sp. zn. 3 To 20/2011 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a jeho uznesením zo 16. mája 2012 v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tdo 25/2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť E. D. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. septembra 2012 doručená sťažnosť (doplnená podaniami doručenými ústavnému súdu 8. októbra a 19. decembra 2012) E. D., t. č. v Ústave na výkon trestu odňatia slobody L. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základných práv na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), na osobnú slobodu podľa čl. 8 ods. 2 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) a jeho uznesením z 20. septembra 2011 v konaní vedenom pod sp. zn. 3 To 20/2011 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) a jeho uznesením zo 16. mája 2012 v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tdo 25/2012.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 6 T 38/2010 z 9. marca 2011 uznaný vinným zo zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov a prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. a), c), d), ods. 2 písm. c) a ods. 3 písm. c) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) a bol mu uložený nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní 17 rokov, ako aj trest prepadnutia veci.

O podanom odvolaní sťažovateľa rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 3 To/20/2011 z 20. septembra 2011, ktorým odvolanie ako nedôvodné podľa ustanovenia § 319 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) zamietol.

Proti druhostupňovému rozhodnutiu podal sťažovateľ dovolanie, ktoré najvyšší súd v zmysle ustanovenia § 382 písm. c) Trestného poriadku uznesením sp. zn. 1 Tdo 25/2012 zo 16. mája 2012 odmietol, pretože neboli zistené dôvody dovolania podľa ustanovení § 371 Trestného poriadku.

Sťažovateľ v sťažnosti namietal, že označenými rozhodnutiami krajského súdu a najvyššieho súdu došlo k porušeniu jeho základných práv zaručených čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 8 ods. 2 a čl. 36 ods. 1 listiny a jeho práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Sťažovateľ svoje námietky opieral o túto argumentáciu:

„Podľa názoru sťažovateľa porušil Krajský súd v Nitre a Najvyšší súd SR pri svojom rozhodovaní v predmetnej veci článok 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Takto došlo k porušeniu ústavného práva sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu (aj porušenie článku 8 ods. 2 a 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd).

V tejto súvislosti bol porušený najmä článok 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd vyhlásený pod č. 209/1992 Zb. a tým základné právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie.

Okresný súd Nitra porušil vydaním príkazu na domovú prehliadku č.k. OS-V-81-1/2009-3Tp367/2009 zo dňa 25.3.2009 ústavné právo sťažovateľa na domovú slobodu podľa článku 21 ods. 1, ods. 2 Ústavy SR.

Príkaz na domovú prehliadku musí obsahovať náležitosti uvedené v ustanovení § 181 Tr. por., a s poukazom na § 181 ods. 2 a § 100 ods. 1 Tr. por. najmä odôvodnenie (článok 21 ods. 2 Ústavy SR).

Podľa § 182 a § 168 ods. 1 Tr. por. v odôvodnení súd musí uviesť, o ktoré skutočnosti svoje rozhodnutie oprel, akými úvahami sa pri vydaní príkazu spravoval.

V príkazoch Okresného súdu Nitra na domové prehliadky v súvislosti so skutkom v bode 1. rozsudku, najmä v príkaze č.k. OS-V-81-1/2009-3Tp367/2009 zo dňa 25.3.2009 a rovnako ani v súhlasoch na odpočúvanie telefónnych hovorov v súvislosti so skutkom v bode 1. rozsudku súd neuviedol žiadnu skutočnosť a žiadny úkon, z ktorého by vyplývala dôvodnosť nariadenia domovej prehliadky a odpočúvania telefónnych hovorov.

Zákon pritom vyžaduje odôvodnenie primerané odôvodneniu rozsudku (§ 182 Tr. por.). Preskúmateľnosť dôvodnosti vydania súhlasu/príkazu si vyžaduje relevantnú konkrétnu vysvetľujúcu argumentáciu, akými skutočnosťami boli naplnené zákonom

stanovené podmienky odôvodňujúce zásah do práva na súkromie/domovú slobodu (I. ÚS 274/05 zo dňa 14.6.2006).

V tejto súvislosti poukazuje dovolateľ aj na rozhodnutie Ústavného súdu ČR I. ÚS 3369/10 a na jeho odôvodnenie, ktoré sa dá aplikovať aj na daný prípad, pretože vychádza z ústavných práv, ktoré sú rovnaké ako v Slovenskej republike.

Rovnaký názor možno vyvodiť aj z rozhodnutia NS SR č.k. 1 Tdo V 3/2011 zo dňa 26.10.2011, pričom dovolateľ poukazuje na jeho odôvodnenie, najmä na stranách 11 a 12.

Rozhodnutie NS SR vychádza z nálezu Ústavného súdu SR vyššie označeného, ktoré riešilo nedostatky odôvodnenia pri nariadení odpočúvania telefónu, v rozhodnutí NS SR ide o nedostatky odôvodnenia príkazu na použitie agenta, jeho závery sa v celej šírke vzťahujú aj na daný prípad.

Ani v danom prípade nebol ani jeden príkaz odôvodnený konkrétnymi skutkovými okolnosťami ani vzhľadom k podozreniu z trestnej činnosti a ani vzhľadom k úmyslu spáchať trestný čin, príkazy nevysvetľujú, na podklade akých okolností nastalo dôvodné podozrenie, že bol trestný čin spáchaný alebo má byť spáchaný, bez bližšieho popisu skutkových okolností nespĺňajú príkazy požiadavku preskúmateľnosti, t.j. chýba relevantná konkrétne vysvetľujúca argumentácia, akými skutočnosťami boli naplnené zákonom stanovené podmienky odôvodňujúce zásah do práva zaručeného ústavou (I. ÚS 274/2005 a NS SR 1 Tdo V 3/2011).

Veľmi výrazné je porušenie zákona najmä v súvislosti s domovou prehliadkou spojenou so skutkom v bode 1. rozsudku (príkaz č.k. OS-V-81-I/2009-3Tp367/2009 zo dňa 25.3.2009).

Práve odôvodnenie v súlade so zákonom by zabránilo situácii, ktorá reálne nastala v danom prípade, t.j. povinnosť odôvodniť rozhodnutie naozaj konkrétne by zabránila nariadeniu prehliadky za situácie, že domová prehliadka bola nariadená bez toho, aby bolo dôvodné podozrenie, že vec dôležitá pre trestné konanie sa v byte nachádza a nie, že sa ešte len bude nachádzať.

Príkaz Okresného súdu Nitra na domovú prehliadku č.k. OS-V-81-I/2009-3Tp367/2009 zo dňa 25.3.2009 bol vydaný dňa 25.3.2009 a prehliadka bola vykonaná až dňa 7.4.2009, čo je v rozpore s ustanovením § 100 ods. 2 Tr. por., podľa ktorého musí byť domová prehliadka vykonaná bez meškania.

Príkaz na domovú prehliadku dokonca rešpektuje stanovisko uvedené v návrhu prokurátora, aby bol vydaný na dlhšie časové obdobie v rozpätí dva mesiace z dôvodu, aby domová prehliadka mohla byť vykonaná neskôr, pretože v čase podania návrhu ešte neexistujú konkrétne informácie o prítomnosti hľadaných vecí v mieste navrhovaného výkonu domovej prehliadky a musí sa počkať až keď tam veci skutočne budú.

Zákon dovoľuje vykonať domovú prehliadku len na vec, ktorá sa na mieste jej výkonu už nachádza (§ 99 ods. 1 Tr. por.).

Postup, kedy je nariadená domová prehliadka, hoci sa vec, ktorá má byť pri domovej prehliadke nájdená na mieste jej výkonu nenachádza, je zneužitím zákona.

Ani Krajský súd v Nitre ani Najvyšší súd SR na nezákonnosť takýchto dôkazov neprihliadali, pričom celé trestné konanie je opreté o výsledky domovej prehliadky vykonanej na základe príkazu Okresného súdu Nitra na domovú prehliadku č.k. OS-V-81-1/2009-3Tp367/2009 zo dňa 25.3.2009.

V trestnom konaní pred Okresným súdom Nitra bolo prijaté súdom vyhlásenie o vine spoluobžalovaných J. M. a F. B. a súd potom nedovolil sťažovateľovi klásť otázky týmito spoluobžalovaným, o ktorých mal súd dojem, že sa týkajú iba ich a rozsahu, v ktorom sa priznali ku spáchaniu skutku.

Skutok v bode 1. rozsudku sa však týka vo všetkom v otázke viny aj sťažovateľa, preto dokazovanie súd nemohol takýmto spôsobom zužovať, porušil tým právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie, čo všetky vyššie súdy akceptovali.“

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd rozhodol o jeho sťažnosti nálezom, ktorým by vyslovil porušenie jeho základných práv na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, na osobnú slobodu podľa čl. 8 ods. 2 listiny a jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru označenými postupmi a rozhodnutiami krajského súdu a najvyššieho súdu, tieto rozhodnutia zrušil a priznal mu tiež náhradu trov právneho zastúpenia.

V podaní formulovanom bez participácie kvalifikovaného právneho zástupcu doručenom ústavnému súdu 8. októbra 2012 sťažovateľ prezentoval „doplnenie petitu“.

V doplnení sťažnosti formulovanom prostredníctvom advokáta doručenom ústavnému súdu 19. decembra 2012 sťažovateľ formulované námietky porušenia základných práv zaručených ústavou a listinou a práva zaručeného dohovorom označených v petite sťažnosti opieral o argumentáciu, v ktorej poukazoval na nesprávnosť a neúplnosť skutkových zistení konajúcich súdov.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľ v sťažnosti namieta porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 8 ods. 2 a čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 8 ods. 2 listiny nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak než z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Ústavný súd sa v prvom rade vysporiadal so skutočnosťou, že sťažovateľ sa po podaní sťažnosti pokúsil rozšíriť petit sťažnosti, čo prezentoval v podaní spísanom bez participácie svojho právneho zástupcu označenom ako „*Doplnenie*“ doručenom ústavnému súdu 8. októbra 2012. Ústavný súd v tomto kontexte zdôrazňuje, že povinné právne zastúpenie v konaní pred ústavným súdom nie je samoúčelné a má svoje racionálne zdôvodnenie. Vytvára procesný filter zachytávajúci nekvalifikované podania nespĺňajúce základné procesné parametre poskytnutia ochrany ústavnosti, ktoré by inak zbytočne narúšali plynulosť činnosti ústavného súdu ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti. Elementárnou súčasťou tohto procesno-právneho inštitútu je, že od momentu doručenia splnomocnenia ústavnému súdu (až do eventuálneho oznámenia zániku zastúpenia) môže účastník konania realizovať svoje dispozičné oprávnenia vo vzťahu k ústavnému súdu výlučne prostredníctvom právneho zástupcu. Od takto stanoveného pravidla by prichádzalo do úvahy výnimočne upustiť, ak by sa potenciálne odborné nedostatky podania právneho zástupcu mali prejaviť na úkor samotného sťažovateľa. V konkrétnom prípade sťažovateľa nejde o takúto situáciu, sťažovateľom formulované námietky obsiahnuté v označenom „*Doplnení*“ sa totiž vyznačujú neurčitou svojho obsahu a celkovou absenciou právne relevantnej argumentácie, a preto ústavný súd obsahu označeného podania sťažovateľa podaného vo svojom mene nemohol pripísať právne účinky.

A.

Ťažiskom námietok sťažnosti je sťažovateľovo tvrdenie o nezákonnosti procesu dokazovania v rámci trestného stíhania vedeného proti jeho osobe, a to tvrdenie o obsahových nedostatkoch príkazov na domovú prehliadku a o nedostatkoch týkajúcich sa jej vykonania znamenajúcich podľa sťažovateľa porušenie jeho domovej slobody, premietajúcich sa tak podľa sťažovateľa do porušenia jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj jeho práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj čl. 8 ods. 2 listiny. Porušenie týchto svojich práv vidí sťažovateľ aj v okolnostiach predstavujúcich podľa jeho názoru porušenie jeho práva na obhajobu.

A.1.

K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 8 ods. 2 a čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom a uznesením krajského súdu z 20. septembra 2011 v konaní vedenom pod sp. zn. 3 To/20/2011

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Pri právoplatnom rozhodnutí vydanom v trestnom konaní je pre začiatok plynutia lehoty dvoch mesiacov podľa ustanovení zákona o ústavnom súde rozhodujúci moment náležitého oznámenia rozhodnutia sťažovateľovi, ktorým je buď vyhlásenie rozhodnutia v prítomnosti sťažovateľa, alebo doručenie rovnopisu rozhodnutia (napr. III. ÚS 186/02, III. ÚS 90/03).

Nedodržanie uvedenej lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť, pretože to kogentné ustanovenie § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde neumožňuje (III. ÚS 124/04, IV. ÚS 14/03, III. ÚS 14/03).

Zo zistení ústavného súdu vyplynulo, že sťažovateľ označené druhostupňové rozhodnutie krajského súdu už v minulosti na ústavnom súde napadol, a to sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 18. novembra 2011 (ďalej len „sťažnosť z 18. novembra 2011“), ktorá bola uznesením ústavného súdu č. k. II. ÚS 228/2012-15 zo 4. júla 2012 odmietnutá.

Do sťažnosti z 18. novembra 2011 (ktorá, čo sa týka rozsahu formulácie namietaného porušenia článkov ústavy, listiny a dohovoru, korešponduje so súčasnou sťažnosťou) však sťažovateľ námietky týkajúce sa tvrdení o obsahových nedostatkoch príkazov na domovú prehliadku a o nedostatkoch týkajúcich sa jej vykonania, ako aj námietky o porušení jeho práva na obhajobu nesubsumoval, a tieto predostrel až v súčasnej sťažnosti. Táto okolnosť vylučuje možnosť garantovať sťažovateľovi zachovanie lehoty na podanie sťažnosti ústavnému súdu proti označenému právoplatnému rozhodnutiu krajského súdu, aj keď dovolacie konanie v prípade sťažovateľa bolo ukončené procesným rozhodnutím o odmietnutí jeho dovolania pre neprípustnosť.

Vychádzajúc z uvedeného záveru ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľa v časti námietky porušenia čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 8 ods. 2 a čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru označeným uznesením krajského súdu túto odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako oneskorene podanú.

A.2.

K namietanému porušeniu základných práv zaručených čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 8 ods. 2 a čl. 36 ods. 1 listiny a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu zo 16. mája 2012 v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tdo 25/2012

Ústavný súd považuje za potrebné hneď v úvode poukázať na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej nie je zásadne oprávnený preskúmavať a posudzovať skutkové a právne závery všeobecných súdov, ku ktorým dospeli pri interpretácii a aplikácii zákonov a ktoré sa stali základom na ich rozhodnutie, keď sa úloha ústavného súdu obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (podobne aj II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01, II. ÚS 231/04). Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu

vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne a z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (podobne aj I. ÚS 13/00, I. ÚS 20/03, IV. ÚS 43/04).

V intenciách uvedeného teda pristúpil ústavný súd k preskúmaniu namietaného rozhodnutia najvyššieho súdu (ktoré v sebe subsumuje aj postup trestného konania vrátane posúdenia zákonnosti príkazov na vykonanie domovej prehliadky), aby posúdil, či výkon právomoci najvyššieho súdu neprekročil limity sťažovateľom označených článkov ústavy, listiny a dohovoru, a teda preskúmal, či dovolací súd svoje skutkové a právne závery náležitým spôsobom zdôvodnil a či tieto závery neodporujú účelu a podstate aplikovanej právnej úpravy.

Z obsahu sťažnosti a obsahu namietaného uznesenia najvyššieho súdu ústavný súd zistil, že sťažovateľ podaný mimoriadny opravný prostriedok oprel o dovolacie dôvody v zmysle ustanovení § 371 ods. 1 písm. c), g) a i) Trestného poriadku. V kontexte námietok prezentovaných v ústavnej sťažnosti v dovolaní sťažovateľ dôvodil naplnením dovolacích dôvodov podľa ustanovení § 371 ods. 1 písm. c) a g) Trestného poriadku. V rámci dôvodu podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku namietal nezákonnosť príkazov na domovú prehliadku pre ich nepreskúmateľnosť, keďže podľa názoru sťažovateľa neobsahovali skutočnosti odôvodňujúce ich vydanie. Sťažovateľ bol toho názoru, že domová prehliadka bola nariadená bez súčasnej existencie dôvodného podozrenia, že by sa v byte nachádzala vec dôležitá pre trestné konanie, a takisto že domová prehliadka nebola vykonaná bez meškania. Pokiaľ ide o uplatnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, sťažovateľ v dovolaní predostrel tvrdenie o porušení jeho práva na obhajobu, keď konajúci súd prijal vyhlásenie spoluobvinených o vine a neumožnil sťažovateľovi týmto klásť spoluobvineným otázky.

Najvyšší súd vo svojom uznesení o podanom dovolaní rozhodol tak, že ho v zmysle § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol pre nesplnenie dôvodov dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

Najvyšší súd interpretoval podstatu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, teda porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom, a na tomto mieste uviedol, že dovolací dôvod v zmysle označeného ustanovenia bude spravidla naplnený pri nerešpektovaní ustanovení Trestného poriadku o povinnej obhajobe (§ 37). Najvyšší súd vysvetlil, že v prípade, ak obvinený po určitú časť trestného konania nemal obhajcu napriek tomu, že išlo o povinnú obhajobu, potom je tento dovolací dôvod naplnený spravidla vtedy, ak orgány činné v trestnom konaní alebo súd v tomto čase reálne vykonávali úkony smerujúce k vydaniu meritórneho rozhodnutia, ktoré bolo napadnuté dovolaním.

Najvyšší súd v nadväznosti na to argumentoval:

„Dovolací súd z predloženého spisu zistil, že na hlavnom pojednávaní konanom dňa 11. mája 2010 vyhlásil spoluobvinený J. M., že je vinný zo skutkov v bode 1/, 2/, 3/ obžaloby a F. B., že je vinný zo skutkov v bode 1/ a 4/ obžaloby.

V zmysle ust. § 257 Tr. por. je právom obvineného urobiť vyhlásenie o svojej vine alebo nevine, pričom toto právo mu nemožno odoprieť. Po vyhlásení o svojej vine a kladných odpovediach na otázky položené súdom v zmysle ust. § 333 Tr. por., rozhodne súd o prijatí alebo neprijatí vyhlásenia. Nakoľko v daných prípadoch súd nezistil prekážky, vyhlásenia obvinených prijal a pri uvedených spoluobvinených vykonal dokazovanie iba vo vzťahu k výške uloženého trestu, ochranného opatrenia a náhrady škody.

Vzhľadom na to, že pri spoluobvinených M. a B. už nebolo potrebné riešiť otázku viny, súd neumožnil dovolateľovi klásť otázky v rozsahu, v ktorom sa títo priznali. Z takéhoto zákazu však nemožno vyvodiť porušenie práva na obhajobu, pričom súd v otázke viny obvineného D. vykonal rozsiahle dokazovanie, z ktorého mal za preukázané, že obvinený E. D. spáchal skutok tak, ako mu bolo v obžalobe kladené za vinu.“

Vo vzťahu k argumentácii sťažovateľa subsumovanej pod dovolací dôvod obsiahnutý v § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku (rozhodnutie sa opiera o dôkazy, ktoré neboli vykonané zákonným spôsobom) najvyšší súd uviedol:

„Pokiaľ sa jedná o nezákonnosť príkazov na vykonanie domovej prehliadky a súhlasov s odpočúvaním telefónnych hovorov, ani v tomto smere najvyšší súd nezistil pochybenie. Predmetné príkazy a súhlasy boli riadne odôvodnené dôvodným podozrením

vyplývajúcim z návrhov prokurátora, že v byte nachádzajúcom sa na T., ktorého vlastníkom je I. D., v byte na T., ktorého vlastními sú J. D. a I. D., rod. R., v byte a priestoroch patriacich k nemu na T., ktorej vlastníkom je E. V., v byte nachádzajúcom sa na T., patriacom Bytovému družstvu v T., so sídlom T., v byte na T., patriacom R. D. a I. D., rod. S., obvinený prechováva omamné látky, psychotropné látky, jedy a prekursor, s ktorými následne obchoduje. Uvedené podozrenie sa pri domových prehliadkach a prehliadke iných priestorov a pozemkov aj preukázalo, keď v pivnici patriacej E. V. a v motorovom vozidle patriacom B. B., ktoré používal obvinený, boli zaistené pomôcky a predmety určené na váženie, balenie a skladovanie drog spolu so stopami po metamfetamíne.

V zmysle ust. § 100 ods. 1 Tr. por. sa pritom v príkaze na domovú prehliadku vyžaduje opis vecí, ktorá sa má zaistiť, iba ak je známa. Z dovtedy vykonaného dokazovania vyplývalo podozrenie, že v predmetných bytoch a priestoroch patriacich k nim sa nachádza konope a pervitín, pričom z objektívnych dôvodov súd nemohol špecifikovať množstvo drogy, konkrétne prekursor určené na jej výrobu, ani ďalšie predmety slúžiace na manipuláciu s drogou. Na zákonnosť príkazov nemalo vplyv ani dlhšie časové obdobie ich platnosti, nakoľko v čase ich vydania súd ani orgány činné v trestnom konaní nemohli mať objektívne vedomosť, v ktorý deň sa v daných priestoroch bude nachádzať predmet záujmu. Takýto poznatok získali príslušníci OČTK až z ďalšej operatívnej činnosti. Ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. teda nie je daný.“

Najvyšší súd dovolanie sťažovateľa pre nesplnenie dovolacích dôvodov v zmysle § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

Ústavný súd po preskúmaní namietaného uznesenia najvyššieho súdu dospel k týmto relevantným čiastkovým záverom:

V odôvodnení svojho rozhodnutia najvyšší súd podrobne vysvetlil konkrétny, sťažovateľom vymedzený dovolací dôvod poskytovaný § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom), a teda podmienky jeho aplikovateľnosti. Na tomto mieste v nadväznosti na obsah dovolacej námietky sťažovateľa najvyšší súd interpretoval právnu úpravu obsiahnutú v § 257 Trestného poriadku (tzv. vyhlásenie obžalovaného). Na základe interpretácie tohto procesného inštitútu potvrdil najvyšší súd zákonnosť postupu prvostupňového súdu v danom konkrétnom prípade

sťažovateľa, a teda rešpektovanie procesných práv sťažovateľa súvisiacich s jeho právom na obhajobu v danej etape trestného konania, čím vylúčil danosť sťažovateľom uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestnoprocesného kódexu.

Najvyšší súd vyvrátil aj opodstatnenosť tvrdenia sťažovateľa o naplnení dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku (rozhodnutie sa opiera o dôkazy, ktoré neboli vykonané zákonným spôsobom).

Najvyšší súd poukázal na § 100 ods. 1 Trestného poriadku, podľa ktorého príkaz na domovú prehliadku musí byť vydaný písomne a musí byť odôvodnený, pričom sa v príkaze uvedie opis veci, ktorá sa má zaistiť pri domovej prehliadke, ak je známa. Najvyšší súd prezentujúc konkrétny obsah príkazov na domovú prehliadku (formulácia dôvodného podozrenia, že sa v označených obydliach nachádzajú omamné a psychotropné látky, s ktorými sa následne obchoduje) a interpretujúc dotknutú právnu úpravu potvrdil rešpektovanie limitov uvedeného zákonného ustanovenia a uzavrel, že príkazy spĺňali požiadavku náležitého odôvodnenia.

Podľa § 99 ods. 1 Trestného poriadku domovú prehliadku možno vykonať, ak je dôvodné podozrenie, že v obydli je vec dôležitá pre trestné konanie. V intenciách uvedeného ustanovenia Trestného poriadku najvyšší súd vyvrátil aj tvrdenie sťažovateľa o nezákonnosti vykonaných domových prehliadok, kde sťažovateľ dôvodil, že domové prehliadky neboli vykonané bezodkladne po vydaní príkazov. Najvyšší súd sťažovateľovi na tomto mieste logickým výkladom vysvetlil, že k vykonaniu domových prehliadok, tak ako to uvádza citované ustanovenie, bolo možné pristúpiť až po objektívnom preverení dôvodného podozrenia výskytu predmetu záujmu v dotknutých obydliach zo strany príslušných zložiek polície, ktoré sú na rozdiel od súdu a orgánov činných v trestnom konaní na získanie takýchto aktuálnych a objektívnych poznatkov spôsobilé.

Najvyšší súd vychádzajúc aj z označených čiastkových záverov (okrem iného) skonštatoval nedostatok sťažovateľom formulovaných dovolacích dôvodov a dovolanie ako neprípustné odmietol.

V prijatom uznesení najvyšší súd podrobne interpretoval dotknutú právnu úpravu týkajúcu sa mimoriadneho opravného prostriedku – dovolania [§ 371 ods. 1 písm. c) a g) Trestného poriadku], ako aj ďalšie relevantné časti Trestnoprocesného kódexu a vo vzťahu

k nim posúdil opodstatnenosť jednotlivých argumentačných námietok sťažovateľa. Najvyšší súd vyčerpávajúco odpovedal na ťažiskové argumenty sťažovateľa týkajúce sa jeho tvrdení o porušení jeho práva na obhajobu a tvrdení o nezákonnosti procesu dokazovania. Na základe náležitého odôvodnenia vylúčil najvyšší súd danosť dovolacích dôvodov podľa citovaných ustanovení Trestného poriadku a rozhodol o odmietnutí dovolania pre jeho neprípustnosť.

Konštatovanie o neprípustnosti dovolania sťažovateľa bolo založené na racionálnom, podrobnom, a teda ústavne konformnom výklade relevantnej právnej úpravy, ktorý nepopiera jej účel a podstatu a na základe ktorého bol ustálený dôvod na odmietnutie dovolania.

Odôvodnenie namietaného uznesenia najvyššieho súdu tak predstavuje dostatočný základ pre jeho výrok, pretože sa opiera o náležité vysvetlenie právnej úvahy a vyčerpávajúcu odpoveď poskytnutú sťažovateľovi zo strany najvyššieho súdu, na ktorej tento postavil svoje rozhodnutie. Ústavný súd tak považuje jeho rozhodnutie za nevybočujúce z limitov čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 8 ods. 2 a čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Samotná skutočnosť, že si najvyšší súd neosvojil interpretáciu procesu dokazovania a jeho právne posúdenie z pohľadu sťažovateľa, nemôže ešte viesť k záveru o porušení základného práva sťažovateľa garantovaného čl. 46 ods. 1 ústavy a ďalších označených práv zaručených listinou a dohovorom.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti ústavný súd sťažnosť sťažovateľa aj v časti namietaného porušenia označených článkov ústavy, listiny a dohovoru predmetným uznesením najvyššieho súdu v zmysle § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde posúdil ako zjavne neopodstatnenú.

B.

V doplnení sťažnosti v rámci podania doručeného ústavnému súdu 19. decembra 2012 sťažovateľ formulované námietky porušenia čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 8 ods. 2 a čl. 36 ods. 1, ako aj čl. 6 ods. 1 dohovoru namietanými postupmi a rozhodnutiami krajského súdu a najvyššieho súdu podporil argumentáciou o nesprávnosti a neúplnosti skutkových zistení konajúcich súdov.

B.1.

Podľa zistenia ústavného súdu identické námietky sťažovateľa formulované ako porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 8 ods. 2 a čl. 36 ods. 1 listiny a tiež čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu a jeho uznesením z 20. septembra 2011 v konaní vedenom pod sp. zn. 3 To 20/2011 už ústavný súd preskúmal v rámci konania vedeného pod sp. zn. II. ÚS 228/2012, v ktorom o nich rozhodol uznesením č. k. II. ÚS 228/2012-15 zo 4. júla 2012 tak, že sťažnosť sťažovateľa v danej časti odmietol pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

Podľa § 24 zákona o ústavnom súde návrh nie je prípustný, ak

a) sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol, okrem prípadov, v ktorých sa rozhodovalo len o podmienkach konania, ak v ďalšom návrhu už podmienky konania boli splnené.

Vzhľadom na skutočnosť, že v tejto časti sa sťažnosť sťažovateľa týka veci, o ktorej už ústavný súd rozhodol, ústavný súd ju v danej časti podľa § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako neprípustnú.

B.2.

Pokiaľ ide o označené námietky nesprávnosti a neúplnosti skutkových zistení konajúcich súdov formulované sťažovateľom vo vzťahu k namietanému postupu najvyššieho súdu a jeho uzneseniu zo 16. mája 2012 v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tdo 25/2012, ústavný súd zistil existenciu procesnej prekážky, ktorá bráni ich prerokovaniu, a síce prekážky tzv. oneskorenosti sťažnosti, preto sťažnosť v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako oneskorene podanú.

Zo zistení ústavného súdu vyplynulo, že sťažovateľovi bolo uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 1 Tdo 25/2012 zo 16. mája 2012 doručené 12. júla 2012. Doplnenie sťažnosti, v ktorom sťažovateľ predmetné námietky prezentoval, bolo ústavnému súde doručené 19. decembra 2012, teda zjavne po uplynutí dvojmesačnej lehoty, ktorá začala

sťažovateľovi plynúť odo dňa doručenia označeného uznesenia najvyššieho súdu, teda od 12. júla 2012, a skončila 12. septembra 2012.

Ústavný súd vzhľadom na všetky svoje závery rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. júla 2013